

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D. a soudců Mgr. Petra Šebka a JUDr. Jany Kubenové v právní věci žalobkyně: **J. V.**, zastoupená Mgr. Evou Klimánkovou, advokátkou se sídlem Brno, Moravské nám. 15, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Brno, Žerotínovo nám. 3/5, o žalobě proti rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odboru školství, č.j. JMK 66753/2012, sp. zn. S-JMK 66753/2012OŠ, ze dne 2.7.2012,

t a k t o :

I. Rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odboru školství, č.j. JMK 66753/2012, sp. zn. S-JMK 66753/2012OŠ, ze dne 2.7.2012, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný **je povinen** uhradit žalobkyni náklady řízení ve výši 10 200,- Kč k rukám Mgr. Evy Klimánkové, advokátky se sídlem Brno, Moravské nám. 15, a to do 15 dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se žalobou podanou dne 2.8.2012 domáhá zrušení rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odboru školství, č.j. JMK 66753/2012, sp. zn. S-JMK 66753/2012OŠ, ze dne 2.7.2012, kterým byl podle § 82 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školského zákona), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „školský

zákon“) potvrzen výsledek dílčí zkoušky společné části maturitní zkoušky, kterou vykonávala žalobkyně.

I. Podstata věci

Žalobkyně vykonávala maturitní zkoušku. V dílčí zkoušce společné části maturitní zkoušky konané formou písemné práce z předmětu český jazyk a literatura – základní úroveň obtížnosti, která proběhla dne 2.5.2012 na Biskupském gymnáziu v Brně, byla hodnocena 9 body; dne 8.6.2012 jí byl oznámen výsledek, podle kterého zkoušku vykonala neúspěšně s prospěchem „nedostatečný“.

Ze záznamu o hodnocení písemné práce hodnotitelem vyplývá bodové ohodnocení v jednotlivých šesti kategoriích (celkem 9 bodů), doplněné textem: *„Práce je povrchní, vykazuje nedostatky k zadanému útvaru – znaky úvahy jen na minimálním prostoru; jazykové prostředky jsou ojediněle voleny nevhodně vzhledem ke komunikační situaci; text je fragmentární, kompozičně neukončený – chybí závěr.“*.

Žalobkyně dne 5.6.2012 požádala o přezkoumání výsledku společné části maturitní zkoušky žalovaného.

Ve své žádosti o přezkum žalobkyně mimo jiné uvedla, že při hodnocení písemné slohové práce nebyla dodržena kritéria hodnocení zkoušek uveřejněná Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy; podle žalobkyně protokol o výsledcích společné části maturitní zkoušky obsahuje nesprávné výsledky hodnocení ve zkušebním předmětu, neboť se obsahově neshoduje s hodnotící bodovou škálou vydanou ministerstvem. Žalobkyně zpochybňovala jednotlivé dílčí závěry hodnocení v rámci jednotlivých dílčích kritériích. Hodnocení písemné práce žalobkyně považuje za subjektivní a neobsahující dostatečné množství vypovídajících informací a důvodů o hodnocení práce.

Žalovaný po podání žádosti postupoval tak, že si vyžádal vyjádření Centra pro zjišťování výsledku vzdělávání (dále jen „CENTRUM“), to podle obsahu odůvodnění napadeného rozhodnutí pověřilo dalšího hodnotitele oponentním posouzením písemné práce žalobkyně a vydalo závěr. V napadeném rozhodnutí žalovaný cituje z tohoto vyjádření, podle něhož *„...Text naplňuje požadavky zadání jen v malé míře, a to po stránce tematické i formální. Pravopisné chyby se objevují, nemají však vliv na porozumění textu, slovní zásoba vykazuje zřetelné nedostatky. Kompozice je nezvládnuta, postrádá závěr. Hodnotitel se při svém hodnocení práce neodchýlil od standardizované úrovně hodnocení způsobem, který ohrožuje srovnatelnost hodnocení písemné práce s hodnocením ostatních písemných prací. Oponentní hodnocení se shoduje s výsledným bodovým vyjádřením hodnocení hodnotitele...“*.

Žalovaný v napadeném rozhodnutí dále popsal pravidla hodnocení a uzavřel, že písemná práce naplňuje ty charakteristiky, na základě kterých jim hodnotitel přiřadil bodové ohodnocení, a hodnocení tak v každém kritériu odpovídá uvedeným pravidlům. To žalovaný podle odůvodnění napadeného rozhodnutí opřel i o

skutečnost, že nezávislý hodnotitel pověřený CENTREM hodnotil písemnou práci shodně.

Tyto závěry nyní žalobkyně napadá žalobou.

II. Shrnutí žaloby

Žalobkyně podrobně rozebírá původní hodnocení práce podávané ze záznamu o jejím hodnocení a dovozuje, že odůvodnění hodnocení je neurčité, nepřezkoumatelné a pro maturitní zkoušku nedůstojné.

Dále žalobkyně argumentuje v tom směru, že za situace, kdy žalobkyně požadovala po žalovaném přezkoumání výsledku hodnocení, se žalovaný nezabýval kvalitou hodnocení, pouze si vyžádal vyjádření CENTRA, tedy toho, kdo písemnou práci hodnotil poprvé, který předchozí hodnocení potvrdil – a to byl pro žalovaného jediný a dostačující důvod pro potvrzení původního hodnocení. Přezkum žalovaného tedy závisel na názoru původního hodnotitele, kromě jeho převzetí žalovaný nijak neargumentuje, v čem spočívalo pochybení v písemné práci.

Jestliže žalobkyně v žádosti podávané k žalovanému namítala to, že nebyla dodržena kritéria pro hodnocení zkoušek, pak žalovaný měl dodržení těchto kritérií přezkoumat, což podle žalobní argumentace neučinil.

Samotné hodnocení pak podle žalobkyně není přezkoumatelné, ty závěry, které přezkoumatelnými jsou (konkrétně ten, že v práci chybí závěr), jsou nesprávné.

Žalobkyně dále argumentuje obecným problémem hodnocení písemných prací; argumentuje protesty učitelů proti systému hodnocení, přikládá otevřený dopis ministru školství „*Vraťte maturitu zpět do škol!*“ a hodnocení její práce vypracované učiteli, které žalobkyně sama oslovila.

Žalobkyně žádá o přednostní projednání žaloby s ohledem na to, že žalobkyni je za tohoto stavu znemožněno zapsat se ke studiu na vysokou školu, kam již byla přijata; podmínkou je doložení maturitního vysvědčení do 21.9.2012.

Žalobkyně navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

Žalovaný ve svém vyjádření argumentuje v tom směru, že hodnocení maturitní zkoušky v případě, že student v některé části maturitní zkoušky neuspěje, není správním rozhodnutím a nelze na ně klást stejné nároky jako na rozhodnutí.

Pokud jde o napadené rozhodnutí, to je podle žalovaného odůvodněno dostatečně – žalovaný písemnou práci sám nehodnotil, nýbrž přezkoumával, zda byla ve vztahu k zadaným pravidlům hodnocena správně.

Školský zákon ani jiný právní předpis nestanoví, jaké podklady má žalovaný při přezkumu použít; ani v případě, že by žalovaný vycházel výlučně z původního hodnocení, nebylo by možno dovodit, že by jeho postup byl nesprávný. Žalovaný si nechal přesto zpracovat oponentní hodnocení – a pokud se dva oponenti v hodnocení shodli, považuje to za dostačující.

Oponentní hodnotitel měl podle žalovaného k dispozici žádost žalobkyně a kompletní písemnou práci – tedy včetně závěru. V této souvislosti žalovaný vysvětluje význam konstatování, podle něhož „...*(práce) postrádá závěr...*“.

Žalovaný považuje žalobu za nedůvodnou a navrhuje její zamítnutí.

IV. Posouzení věci

Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).

V důvodech, které žalobkyně uvedla, soud shledal závažné důvody pro přednostní projednání a rozhodnutí věci podle § 56 odst. 1 s.ř.s. a žádosti žalobkyně o přednostní projednání a rozhodnutí vyhověl. Mělo-li mít využití této možnosti ve vztahu k důvodům uváděným žalobkyní svůj smysl, rozhodl zdejší soud o žalobě bezodkladně – čtrnáctý den od jejího podání.

O žalobě soud rozhodl bez jednání podle § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s.

IV.1. Přípustnost žaloby

Pokud jde o otázku přezkumu napadeného rozhodnutí, která se promítá v otázce samotné přípustnosti žaloby, tu je třeba odlišit přezkum klasifikace písemné práce od přezkumu postupu žalovaného při přezkoumávání průběhu a výsledku zkoušky. Zatímco samotná klasifikace, která byla výsledkem hodnocení studenta, by, takto izolovaně vzato, soudnímu přezkumu nemohla podléhat, naplnění řádného výkonu státní správy spočívající v kontrole dodržení pravidel hodnocení, jak předvídá § 82 odst. 2 školského zákona, soudnímu přezkumu ve správním soudnictví podle zdejšího soudu podléhat musí.

Školský zákon mimo jiné vymezuje práva a povinnosti fyzických a právnických osob při vzdělávání a stanoví působnost orgánů vykonávajících státní správu a samosprávu ve školství (§ 1 školského zákona).

Součástí působnosti orgánů vykonávajících státní správu ve školství je mimo jiné přezkoumávání průběhu a výsledků závěrečné a maturitní zkoušky. Podmínky přezkumu a jeho rozsah jsou upraveny v § 82 školského zákona.

Podle § 82 odst. 1 školského zákona každý, kdo konal a) závěrečnou zkoušku, b) zkoušku profilové části maturitní zkoušky nebo c) dílčí zkoušku společné části maturitní zkoušky formou písemné práce a ústní formou, anebo byl z konání těchto zkoušek vyloučen, může písemně požádat krajský úřad o přezkoumání průběhu a výsledku této zkoušky nebo rozhodnutí o vyloučení, a to do 8 dnů ode dne, kdy mu byl oznámen výsledek zkoušky nebo kdy mu bylo oznámeno rozhodnutí o vyloučení.

Podle § 82 odst. 2 školského zákona krajský úřad rozhodne o žádosti podle § 82 odst. 1 školského zákona ve lhůtě 30 dnů ode dne jejího doručení, a to tak, že výsledek zkoušky změní, nebo zruší a nařídí opakování zkoušky, pokud zjistí, že při této zkoušce byly porušeny právní předpisy nebo se vyskytly jiné závažné nedostatky, které mohly mít vliv na řádný průběh nebo výsledek zkoušky; v opačném případě výsledek zkoušky potvrdí.

Podle § 82 odst. 2 školského zákona poskytují krajskému úřadu součinnost při posuzování žádosti Česká školní inspekce a CENTRUM.

V posuzované věci tedy žalobkyně konala dílčí zkoušku společné části maturitní zkoušky formou písemné práce a požádala o přezkoumání průběhu a výsledku této zkoušky, jak předvídá § 82 odst. 1 školského zákona.

Východiskem pro posouzení otázky přezkumu rozhodnutí žalovaného (rozhodujícího podle § 82 odst. 2 školského zákona) ve správním soudnictví je pro zdejší soud fakt, že je-li konána maturitní zkouška ve formě „státní maturity“, pak je to stát, kdo garantuje, že zkouška proběhne za podmínek, které stanoví zákon, popř. které jsou stanoveny v souladu s pravidly vyplývajícími ze zákona, a že dodržení těchto podmínek bude možno zpětně přezkoumat. Součástí zkoušky je přitom nepochybně i její hodnocení. Součástí podmínek řádných „státních maturit“ je i uskutečnění řádného přezkumu průběhu a výsledků zkoušky.

Školský zákon tedy s uskutečněním zkoušky, jejíž součástí je i hodnocení, spojuje veřejné subjektivní právo studenta (zkoušeného) na to, aby zkouška (včetně jejího hodnocení) proběhla za podmínek, které stanoví zákon, popř. které jsou stanoveny v souladu s pravidly vyplývajícími ze zákona. Tato pravidla vyplývají z § 77 a násl. školského zákona a na základě § 22 odst. 1 vyhlášky č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou, z navazujícího pokynu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ze dne 27.3.2012, č.j. MSMT-10054/2012-23. Ohledně aplikace těchto pravidel není mezi žalobkyní a žalovaným sporu.

Kromě toho školský zákon zakládá veřejné subjektivní právo studenta (zkoušeného) na to, aby to, zda nebyly při zkoušce (včetně jejího hodnocení) porušeny právní předpisy a zda se nevyskytly jiné závažné nedostatky, které mohly mít vliv na řádný průběh nebo výsledek zkoušky, bylo zpětně řádným procesním postupem přezkoumáno. Toto právo je studentovi (zkoušenému) garantováno v § 82 odst. 1 a 2 školského zákona.

Rozhodování žalovaného ve věci dodržení stanovených podmínek během zkoušky včetně jejího hodnocení je podle soudu rozhodováním o veřejných subjektivních právech žalobkyně (zkoušené studentky) na řádný průběh zkoušky včetně jejího hodnocení – tedy včetně jejího výsledku.

Jestliže tedy žalobkyně využila možnosti podat žádost o přezkoumání průběhu a výsledku zkoušky, pak jí vzniklo veřejné subjektivní právo na to, aby se žalovaný (coby orgán státní správy vykonávající v daném případě působnost přezkoumávajícího orgánu podle § 82 odst. 1 a 2 školského zákona) zabýval důvody, pro které by podle § 82 odst. 2 školského zákona musel výsledek zkoušky změnit nebo zrušit a nařídit opakování zkoušky. Těmito důvody jsou ty, které vyjmenovává § 82 odst. 2 školského zákona: jedná se buď o porušení právních předpisů nebo o výskyt jiných závažných nedostatků, které mohly mít vliv na řádný průběh nebo výsledek zkoušky. V tomto rozsahu měla tedy žalobkyně veřejné subjektivní právo na řádný výkon státní správy. V tomto rozsahu musí být uvedený výkon státní správy také přezkoumatelný ve správním soudnictví – postupem podle § 65 a násl. s.ř.s.

Součástí ochrany poskytované správním soudnictvím nemůže být přezkum vědomostí, znalostí a schopností studenta při vykonávání maturitní zkoušky ani přímý přezkum tomu odpovídajícího hodnocení ze strany hodnotitele, tj. zda vědomosti, znalosti a schopnosti byly ohodnoceny „správně“. Soudní ochrana tedy nespočívá v postupu, v rámci něhož by soud určoval, jak měl být výkon studenta u zkoušky hodnocen. Student (zkoušený) nemá právo na „kladný výsledek hodnocení“, popř. na výsledek, který by odpovídal jeho představě. Hodnocení vědomostí, znalostí a schopností prokázaných studentem (zkoušeným) u zkoušky náleží pouze hodnotiteli a nikoli soudům; je tomu tak mimo jiné proto, že hlediska odborná mohou převažovat nad hledisky právními. K obdobnému závěru ostatně dospěl i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 17.12.2009 ve věci sp. zn. 9 As 1/2009 - tam ve vztahu k přezkumu hodnocení u státních zkoušek na vysokých školách.

Stejně jako v případě jakéhokoli jiného hodnocení studenta (žáka) ve škole tu tedy není správní soud od toho, aby polemizoval s učitelem v jeho hodnocení, aby učiteli i studentovi sděloval, jak on sám by studentův výkon u zkoušky hodnotil, případně aby učitele „opravoval“ v jeho hodnocení. Ve vztahu k právě projednávané věci tu tedy soud není od toho, aby určoval, jaké hodnocení měla žalobkyně za svoji slohovou práci získat – aby tedy posuzoval pravopis, písařské chyby, stylistiku, kompozici, dodržení příslušného slohového útvaru v rámci maturitní slohové práce apod., stejně jako by tak nemohl činit ve vztahu k jakékoli jiné než maturitní zkoušce. Toho se však žalobkyně ani nedomáhá.

Součástí ochrany poskytované správním soudnictvím naproti tomu musí být přezkum zákonnosti těch postupů, které lze podřadit pod výkon státní správy navazující na podání žádosti o přezkoumání průběhu a výsledku maturitní zkoušky za podmínek § 82 odst. 2 školského zákona. Srozumitelně řečeno: pod ochranou ve správním soudnictví musí být přezkum toho, zda správní orgán v rámci

přezkoumávání průběhu a výsledků maturitní zkoušky přezkum skutečně smysluplně uskutečnil, jak a z jakých konkrétních důvodů nahlíží na námitky studenta uplatněné proti průběhu a výsledkům maturitní zkoušky a zda s ohledem na své závěry následně postupoval zákonně, tj. tak, jak mu ukládá § 82 odst. 2 školského zákona. Je tomu tak proto, že student (zkoušený) má právo na „řádný proces hodnocení“, který mimo jiné garantuje rovnou ochranu práv a rovné zacházení se všemi studenty (zkoušenými) za obecným způsobem stanovených podmínek. Toho se naopak žalobkyně svojí žalobou domáhá.

V právě uvedeném rozsahu je tedy úkolem soudu napadené rozhodnutí žalovaného v řízení podle § 65 a násl. s.ř.s. přezkoumat.

IV.2. Důvodnost žaloby

Soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí přezkoumatelné není, jak ostatně i žalobkyně namítá; nepřezkoumatelnost spočívá v nedostatku důvodů rozhodnutí, což je důvodem pro jeho zrušení podle § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. a pro vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení podle § 78 odst. 4 s.ř.s.

Podle § 183 odst. 1 školského zákona se na řízení před žalovaným nevztahuje správní řád, aniž by školský zákon obsahoval úpravu odpovídající zásadám podle § 2 až 8 správního řádu. Podle § 177 odst. 1 správního řádu se v takovém případě použijí zásady podle § 2 až 8 správního řádu. Nadto je třeba v takovém případě správní řád použít ohledně jednotlivých konkrétních procesních pravidel – ve vztahu k navazující argumentaci zdejšího soudu jde o pravidla ohledně náležitostí a obsahové stránky rozhodnutí správního orgánu. Tato pravidla se nutně použijí na základě § 180 odst. 1 správního řádu, podle něhož tam, kde se podle „dosavadních“ právních předpisů (tj. platných a účinných k 1.1.2006, což je i případ školského zákona) postupuje ve správním řízení tak, že správní orgány vydávají rozhodnutí, aniž by tyto předpisy řízení v celém rozsahu upravovaly (což je případ rozhodování žalovaného podle § 82 odst. 2 školského zákona), postupuje se v otázkách, jejichž řešení je nezbytné, podle správního řádu včetně části druhé. Proto jsou tedy (mimo jiné) aplikovatelnými i pravidla vyplývající z § 68 správního řádu ohledně náležitostí rozhodnutí a pravidla podle § 50 a násl. správního řádu ohledně podkladu rozhodnutí, jeho shromažďování a hodnocení.

Jestliže tedy žalovaný měl povinnost podle § 82 odst. 2 školského zákona rozhodnout o žádosti žalobkyně, musí jeho rozhodnutí obsahovat mimo jiné řádné odůvodnění – a sice především odůvodnění přezkoumatelné. To ve svém vyjádření ostatně ani žalovaný nezpochybňuje.

Žalobkyně dovozuje dotčení svých práv v tom, že k přezkoumání hodnocení žalovaným fakticky vůbec nedošlo – a v tom jí dává soud zapravdu.

Jestliže žalobkyně ve své žádosti určené žalovanému mimo jiné namítala, že při hodnocení písemné slohové práce nebyla dodržena stanovená kritéria hodnocení

zkoušek a že hodnocení písemné práce neobsahuje dostatek informací o důvodech konkrétního hodnocení práce, což bylo podstatou obsahu její žádosti, pak bylo na žalovaném, aby se s touto argumentací náležitě vypořádal. Právě uvedenou argumentaci tedy musel obsahově vyčerpat natolik, aby mohl učinit kvalifikovaný závěr v tom směru, zda jsou dány důvody pro změnu výsledku zkoušky. Ty by byly dány tehdy, pokud by při hodnocení (které je součástí zkoušky, jak shora uvedeno) byly porušeny právní předpisy nebo zjištěny nedostatky, které na výsledek zkoušky mohly mít vliv.

Žalovaný se tedy s ohledem na argumentaci žalobkyně obsaženou v její žádosti musel zabývat tím, zda hodnocení jak z pohledu kritérií hodnocení, tak z pohledu jeho samotného obsahu, vyhovělo pravidlům pro hodnocení, a tím, zda z hodnocení, jak bylo ve vztahu k písemné práci žalobkyně v daném případě provedeno, srozumitelně plyne, v jaké otázce a z jakých důvodů byla písemná práce žalobkyně hodnocena konkrétním bodovým ohodnocením. Jen tak mohl být smysl efektivní kontroly výsledku hodnocení státní správou naplněn.

Žalovaný v napadeném rozhodnutí zrekapituloval téma, které si žalobkyně pro svoji písemnou práci zvolila, a závěry původního hodnocení, následně zrekapituloval pravidla, podle nichž mělo hodnocení probíhat, dále uvedl, že si nechal od CENTRA zpracovat oponentní hodnocení, toto oponentní hodnocení zrekapituloval a v závěru odůvodnění svého rozhodnutí doplnil shrnující konstatování, že hodnocení pravidlům odpovídá, což žalovaný opřel „...*mimo jiné i o skutečnost, že nezávislý hodnotitel pověřený CENTREM hodnotil písemnou práci shodně...*“. Jak plyne z odůvodnění rozhodnutí, žalovaný fakticky svůj závěr odůvodnil výlučně shodným hodnocením převzatým od CENTRA (nikoli tedy „*mimo jiné i*“ tímto shodným hodnocením); žádné další konkrétní úvahy v tom směru, zda hodnocení jak z pohledu kritérií hodnocení, tak z pohledu jeho samotného obsahu vyhovělo pravidlům pro hodnocení, a zda z původního hodnocení, jež měl přezkoumávat, jasně a srozumitelně plyne, v jaké otázce a z jakých důvodů byla písemná práce žalobkyně hodnocena konkrétním bodovým ohodnocením, v napadeném rozhodnutí obsaženy nejsou.

Tím, že si žalovaný v rámci součinnosti podle § 82 odst. 2 školského zákona nechal zpracovat „kontrolní hodnocení“ písemné práce CENTREM (tu bez ohledu na to, zda i z tohoto „kontrolního hodnocení“ jasně a srozumitelně plyne, v jaké otázce a z jakých konkrétních důvodů byla písemná práce žalobkyně hodnocena konkrétním bodovým ohodnocením), na němž žalovaný svůj závěr výlučně založil, přezkum žalovaného nemohl být vyčerpán. Opatřit si „kontrolní hodnocení“ v rámci posouzení dodržení právních předpisů a posouzení případných nedostatků hodnocení ve smyslu § 82 odst. 2 školského zákona ostatně nebylo s ohledem na žalobkyni uplatněné námitky ani klíčovým, ani nezbytným úkolem žalovaného.

Teprve v okamžiku, kdy by žalovaný dospěl k závěru, že původní hodnocení je nedostatečné, a tedy že po stránce obsahové z něj neplyne dostatečný podklad pro jeho závěr ohledně případné změny hodnocení, mohl si jako jeden z podkladů svého rozhodnutí opatřit „kontrolní hodnocení“. To, že by si takové „kontrolní hodnocení“

opatřoval, by tedy nutně implikovalo závěr, že při původním hodnocení se vyskytl závažný nedostatek, který mohl mít vliv na výsledek zkoušky, tu spočívající v tom, že konkrétní důvody, pro které byla práce hodnocena konkrétním způsobem, ze záznamu o původním hodnocení nelze vůbec seznat. Takto však žalovaný nepostupoval.

Přezkum výsledku maturitní zkoušky, jak je kodifikován prostřednictvím § 82 odst. 2 školského zákona, nemůže být přezkumem samoučelným a formalistickým; smysl přezkumu nemůže být naplněn za situace, kdy se žalobkyně z napadeného rozhodnutí nedozvěděla to, z jakých konkrétních důvodů ob stojí bodové ohodnocení, jak bylo ve vztahu k její písemné práci původním hodnotitelem provedeno, a z jakých konkrétních důvodů také plně ob stojí závěr obsažený v záznamu o hodnocení. Žalobkyně se z napadeného rozhodnutí prakticky dozvěděla pouze názor CENTRA, resp. jím údajně pověřeného „kontrolního hodnotitele“, podle něhož původní hodnocení bylo správné. Je-li ovšem napadené rozhodnutí založeno výlučně na názoru CENTRA, resp. jím údajně pověřeného „kontrolního hodnotitele“, pak je třeba poznamenat, že nejen z napadeného rozhodnutí, nýbrž ani z ničeho, co je založeno ve správním spisu předloženém žalovaným, neplyne, že oním „kontrolním hodnotitelem“ byl někdo jiný než hodnotitel původní, resp. kdo jím ve skutečnosti byl – a kdo byl tedy autorem názoru, který pak prakticky bez dalšího žalovaný do svého rozhodnutí převzal.

Jak žalovaný správně zrekapituloval, podle záznamu se v případě žalobkyně jednalo o práci povrchní, která vykazovala nedostatky k zadanému útvaru, kde znaky úvahy byly jen na minimálním prostoru, jazykové prostředky byly ojediněle voleny nevhodně vzhledem ke komunikační situaci, text byl fragmentární, kompozičně neukončený – chyběl závěr. Z ničeho, co je součástí odůvodnění napadeného rozhodnutí, však neplyne, zda a proč byla „míra povrchnosti práce“ kritériem hodnocení, kterému kritériu ze žalovaným zmiňovaného metodického pokynu, které žalovaný považuje za předepsaný rámec hodnocení, toto dílčí hledisko odpovídá a zda skutečně a především z jakých důvodů se o „povrchní práci“ jedná.

Pokud jde o tu část hodnocení, podle které práce vykazuje nedostatky k zadanému útvaru, tu lze z rekapitulace metodického pokynu (tabulková část na str. 3 napadeného rozhodnutí) nejvýše dovodit, že toto kritérium snad mělo být hodnoceno v rámci kritéria „1B“ (ovšem aniž by to žalovaný v napadeném rozhodnutí takto jasně zmiňoval), z ničeho však neplyne, zda tomu tak v případě písemné práce žalobkyně podle žalovaného skutečně je a z jakých důvodů.

Obdobným podstatným nedostatkem trpí odůvodnění napadeného rozhodnutí i ve vztahu k přezkumu hodnocení volby jazykových prostředků, hodnocení textu jako fragmentárního a kompozičně neukončeného; jestliže žalovaný rekapituluje kritéria hodnocení podle metodického pokynu, pak sice rekapituluje právní rámec, v němž se hodnocení mělo pohybovat, avšak z ničeho, co je součástí odůvodnění napadeného rozhodnutí, neplyne, ve kterém kritériu hodnocení se tyto nedostatky promítají a zda (z jakých konkrétních důvodů) oprávněně či nikoli.

Jestliže tedy napadené rozhodnutí ve vztahu k argumentaci žalobkyně obsažené v její žádosti o přezkum výsledku hodnocení neuvádí nic konkrétního v tom směru, zda při hodnocení písemné práce byla dodržena kritéria hodnocení zkoušek či nikoli a zda hodnocení obsahuje dostatek informací o důvodech konkrétního hodnocení práce či nikoli, pak nelze dospět k jinému závěru, než že argumentace žalobkyně obsažená v její žádosti zůstala žalovaným nevypořádána. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí není ani v obecných rysech seznatelné, proč žalovaný (po řádně provedeném přezkumu) považuje konkrétní námítky žalobkyně proti výsledku hodnocení její písemné práce za nesprávné, nedůvodné, liché, mylné nebo vyvrácené, proč považuje její argumentaci zpochybňující dodržení předepsaných kritérií hodnocení a dostatek informací o důvodech konkrétního hodnocení za nerozhodnou, nesprávnou, vyvrácenou nebo jinak nedůvodnou, jakými konkrétními úvahami se žalovaný při dovození nedůvodnosti argumentace žalobkyně řídil a jaké konkrétní skutečnosti, které v průběhu řízení zjistil, pro svůj závěr považuje za rozhodné.

Nevypořádal-li se tedy žalovaný nikterak s námitkami, které byly obsaženy v žádosti žalobkyně, způsobuje to nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí, což je důvodem k jeho zrušení a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení (§ 76 odst. 1 písm. a/ s.ř.s. a § 78 odst. 4 s.ř.s.).

V rámci dalšího řízení o žádosti žalobkyně o přezkum výsledku zkoušky se bude žalovaný argumentací žalobkyně obsažené v její žádosti řádně zabývat, v rámci řízení si opatří dostatečně odborný a konkrétní podklad svého rozhodnutí a s respektováním shora podaného právního názoru soudu podle § 78 odst. 5 s.ř.s. ve věci znovu rozhodne a své rozhodnutí řádně a úplně odůvodní.

Z pohledu dalšího řízení vedeného žalovaným o žádosti žalobkyně o přezkum hodnocení výsledku dílčí zkoušky společné části maturitní zkoušky považuje zdejší soud nad rámec již shora uvedeného za potřebné dodat, že z hodnocení zkoušek v rámci „státních maturit“ musí důvody hodnocení vyplývat konkrétně, jednoznačně a dostatečně srozumitelně, aby bylo patrné, proč a z jakých důvodů student v příslušné části maturitní zkoušky obstál či nikoli. Je tomu tak jednak proto, aby celkové hodnocení „státních maturit“ probíhalo na principech, které nemohou vzbuzovat objektivní pochybnosti o transparentnosti a korektnosti celé procedury této státem garantované zkoušky, a tím i o její smysluplnosti, a aby vůbec bylo možno realizovat řádný přezkum hodnocení, jak jej má na mysli § 82 odst. 2 školského zákona, ale také proto, aby se samotnému zkoušenému dostalo jasné, konkrétní a srozumitelné informace o jeho případných nedostatecích, které se v průběhu této zkoušky ukázaly a jejichž znalost může zkoušeného odpovídajícím způsobem nadále usměrňovat. Hodnocení, které v tomto směru neobstojí, nemůže být dostatečným podkladem, na základě něhož si lze v řízení podle § 82 odst. 2 školského zákona učinit spolehlivý závěr o tom, zda je zapotřebí výsledek zkoušky změnit nebo potvrdit.

Pokud z původního hodnocení plyne, že „Práce je povrchní, vykazuje nedostatky k zadanému útvaru – znaky úvahy jen na minimálním prostoru; jazykové prostředky jsou ojediněle voleny nevhodně vzhledem ke komunikační situaci; text je

fragmentární, kompozičně neukončený – chybí závěr.“, pak takto podané vyjádření konkrétních důvodů bodového hodnocení shora uvedeným požadavkům nevyhovuje; může se sice jednat o shrnující závěr, který by mohl navazovat na podrobné hodnocení poukazující na konkrétní nedostatky, nic konkrétního, z čeho by bylo možno si jak samotnou žalobkyni, tak přezkoumávajícím orgánem – tj. žalovaným, učinit věrohodný a spolehlivý úsudek o důvodech hodnocení, z takového komentáře neplyne.

Totéž lze ostatně uvést ohledně navazujícího „kontrolního hodnocení“, které si žalovaný nechal v průběhu řízení o přezkumu původního hodnocení zpracovat a které se mělo stát rozhodujícím podkladem pro rozhodnutí žalovaného. Jestliže je v tomto „kontrolním hodnocení“ ve vztahu k písemné práci žalobkyně uvedeno, že *„Text naplňuje požadavky zadání jen v malé míře, a to po stránce tématické i formální. Pravopisné a tvaroslovné chyby se objevují, nemají však vliv na porozumění textu, slovní zásoba vykazuje zřetelné nedostatky. Kompozice je nezvládnuta, postrádá závěr...“*, pak ani z takového komentáře důvody hodnocení nikterak konkrétně, jednoznačně a dostatečně srozumitelně podávány nejsou.

Pokud jde tedy o podklad pro vydání rozhodnutí podle § 82 odst. 2 školského zákona v dalším průběhu řízení před žalovaným, ten může být v rámci jeho shromažďování na základě pravidel obsažených v § 50 a násl. správního řádu za použití § 180 odst. 1 správního řádu doplněn o další hodnocení, nemůže však coby dostatečný podklad obstát hodnocení v obdobné míře obecnosti, jakou vykazuje shora uvedené „kontrolní hodnocení“ CENTRA, jež bude žalobkyni navíc ze strany žalovaného v jeho rozhodnutí pouze tlumočeno. Nadto pokládá zdejší soud za nezbytné upozornit, že takové hodnocení bude mít charakter podkladu, který bude zapotřebí vedle dalších podkladů žalovaným řádně vyhodnotit podle § 50 odst. 4 správního řádu, neboť ani školský zákon, ani jiný zákon nestanoví, že by takové „kontrolní hodnocení“ bylo pro žalovaného podkladem závazným.

V. Náklady řízení

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1, věta první, s.ř.s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.

Náklady řízení ve věci úspěšné žalobkyně sestávají ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 3 000,- Kč a z mimosmluvní odměny právní zástupkyně žalobkyně ve výši 2.100,- Kč za jeden úkon právní služby v souladu s § 7 bod 5., § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů za poskytování právních služeb („advokátní tarif“), za tyto úkony právní služby: 1. převzetí a příprava zastoupení, 2. podání žaloby a 3. podání repliky, dále ze tří náhrad hotových výdajů po 300,- Kč v souladu s § 13 odst. 1 a 3 advokátního tarifu – celkem ve výši 10 200,- Kč. K zaplacení byla žalovanému stanovena přiměřená lhůta.

P o u ě n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 16. srpna 2012

JUDr. David Raus, Ph.D., v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení: Lucie Gazdová